

24.2.2021

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Lausuntopalvelu

Lausuntopyyntö 18.1.2021 VN/2062/2020

Lukiopidiplomiselvitys 2020

Ammattiosaamisen kehittämisyhdistys AMKE korostaa, että ylioppilastutkintoa ja korkeakoulujen opiskelijavalintoja kehitettäessä tulee huomioida yhdenvertaisesti sekä lukio-, että ammatillisen koulutuksen väylän kautta tulevat opiskelijat. Lukiopidiplomiselvityksessä ammatillisen koulutuksen näkökulma jäi erittäin ohueksi. Tämä selittynee osin sillä, että selvitysryhmän toteuttamissa kyselyissä ei ollut mukana ammatillisen koulutuksen järjestäjiä.

Koulutuspoliittinen selonteko painottaa lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen yhteistyötä tavoitteena, että vuonna 2030 vähintään puolet nuorista aikuisista suorittaisi korkeakoulututkinnon. Tämän tavoitteen saavuttaminen edellyttää ratkaisuja, jotka varmistavat kaksoistutkinnon säilymisen vetovoimaisena myös tulevaisuudessa sekä sujuvoittavat siirtymiä ammatillisesta koulutuksesta korkeakouluun.

Lukiopidiplomien saavutettavuus ja yhdenvertaisuuden toteutuminen

Olisi tärkeää, että lukiopidiplomien saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta arvioitaisiin huomioiden koko toinen aste. Tässä selvityksessä näin ei ollut. Jatkovalmistelussa kaksoistutkintoa suorittavien näkökulman tulee olla vahvasti mukana.

Diplomien saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta voitaisiin edistää lisäämällä koulutuksen järjestäjien ja koulutusasteiden välistä opetukseen ja oppimisympäristöihin liittyvää yhteistyötä. Esimerkiksi ammatillisissa oppilaitoksissa on monipuolista koulutustarjontaa ja syvää osaamista aloilla, joilla lukiopidiplomeja järjestetään.

Lukiopidiplomien arvioinnin nykytila ja kehittäminen

Arvioinnin yhteismitallisuus on keskeinen asia lukiopidiplomien kehittämisessä.

Lukiopidiplomien tuominen osaksi ylioppilastutkintoa

AMKE kannattaa esitystä, että opiskelija voisi sisällyttää lukiopidiplominäytön ylioppilastutkintoonsa ja siten korvata yhden ylioppilaskokeen. On tärkeää, että lukiossa vahvistetaan yksilöllisiä opintopolkuja, tunnustetaan eri tavoin hankittua osaamista sekä lisätään taito- ja taideaineiden arvostusta. Esitys myös sujuvoittaisi siirtymiä korkeakouluopintoihin.

Raportissa nostetaan myös perustellusti esiin huoli taito- ja taideaineiden opinnoissa pitkälle edenneiden opiskelijoiden opiskeluajan pidentymisestä tutkinnon kuormittavuuden seurauksena. Nykyisen neljän ylioppilaskokeen vähimmäismäärän kasvattaminen keväällä 2022 viiteen vaikeuttaa tilannetta entisestään.

AMKE kantaa huolta ylioppilastutkintouudistuksen vaikutuksista kaksoistutkinnon suorittajamääriin. Ammatillisen perustutkinnon ja ylioppilastutkinnon suorittaminen rinnakkain on jo nykyisin erittäin vaativaa. Esitämme, että kaksoistutkintoa suorittavat opiskelijat voisivat yhdenvertaisesti sisällyttää ammatillisen tutkinnon ylioppilastutkintoonsa ja siten korvata yhden viidestä ylioppilastutkinnon kokeesta.

Ammatillista tutkintoa ei tule sisällöltään tai laajuudeltaan rinnastaa yksittäiseen ylioppilaskokeeseen tai lukiodiplomiin. Esitys perustuu puhtaasti ammatillisen ja lukiokoulutuksen yhdenvertaiseen kohteluun ylioppilastutkintoa ja korkeakoulujen opiskelijavalintoja kehitettäessä.

On tärkeää, että kaksoistutkinto säilyy vetovoimaisena myös tulevaisuudessa. Kaksoistutkinnon suorittaneet työllistyvät hyvin, monet hakevat opiskelemaan ammattikorkeakouluun tai yliopistoon.

Diplomien hyödynnettävyys korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa

Sekä ammatillisen tutkinnon että ylioppilastutkinnon suorittaneilla on yleinen jatko-opintokelpoisuus ammattikorkeakouluun ja yliopistoon. On ehdottoman tärkeää, että korkeakoulujen opiskelijavalintoja kehitetään korkeakoulujen, lukio- ja ammatillisen koulutuksen sekä muiden keskeisten toimijoiden yhteistyössä.

Ammattikorkeakouluissa vuonna 2020 opiskelupaikan vastaanottaneista 52 prosentilla oli suoritettuna ammatillinen koulutus. Yliopistoissa vastaava osuus oli noin kolme prosenttia.

Ammattiosaamisen kehittämisyhdistys AMKE ry

Veli-Matti Lamppu
toimitusjohtaja

Satu Ågren
johtava asiantuntija

Lisätiedot: johtava asiantuntija Satu Ågren, 040 7723234, satu.agren@amke.fi